

Yhteiskunnan digitalisoituminen ja asukkaiden tasavertaisuus Etelä-Karjalassa

Tutkimustulosten mukaan digitalisaatio lisää alueiden elinvoimaisuutta ja kansalaisten mahdollisuuksia asua, elää ja toimia myös harvaan asutulla maaseudulla. Tämä edellyttää, että sekä asukkaat että palveluntuottajat ottavat käyttöön digitaalisia työkaluja ja palveluja. Avainasemassa on yleisen myönteisen digitietoisuuden aikaansaaminen ja ylläpitäminen myös digiepäilijöiden keskuudessa. (Lähde: Maaseutupolitiikka.fi 2018:1)

Digitaalisten palveluiden tarkoitus on helpottaa ihmisten elämää. Veroasiat, ajanvaraukset, ostokset, pankkiasiat, passit ja henkilökortit... Kaiken voi hoitaa kotisohvalta. Samoin etälääkärin kanssa voi asioida poistumatta kotoa. Voi tehdä etätöitä, voi etäopiskella, voi lukea digilehtiä ja kirjoja, katsoa suoratoistopalveluja, kuunnella musiikkia ja vaikka mitä muuta. Kaupungissa asuville tämä kaikki kuuluu normaaliin arkeen.

Moni Etelä-Karjalan maaseudulla asuva voi vain haaveilla näistä palveluista. Toimiessaan digitaaliset palvelut säästävät aikaa ja vaivaa, kun ei tarvitse lähteä kaupunkiin asioita hoitamaan. Mutta ainakin täällä rajan pinnassa asuville yhteiskunnan digitalisoituminen on tuonut mukanaan paljon haasteita. Ja mitä lähempänä Venäjän rajaa ollaan, sitä enemmän on ongelmia digitaalisten palvelujen toimivuuden kanssa. Matkapuhelimien kuuluvuudessa on isojakin ongelmia, eikä mobiilinettikään siksi toimi kunnolla. Välillä se toimii ja välillä ei.

Suurin ongelma on huonoissa tietoliikenneyhteyksissä, jotka hankaloittavat asukkaiden ja yrittäjien arkea. Yhteydet ruuhkautuvat erityisesti kesällä kun mökkiläiset tulevat ja käyttäjiä on paljon. Ongelma on myös se, etteivät maaseudun iäkkäämmät asukkaat osaa tai uskalla käyttää digitaalisia palveluja. Heidän elämäänsä yhteiskunnan digitalisoituminen hankaloittaa paljonkin. He joutuvat maksamaan paperilaskuista ja pankkipalvelutkin ovat heille kalliimpia ja hankalampia hoitaa. Ja jos käytettävissä ei ole omaa autoa tai kimppekyytiä, on maaseudulta hankala päästä kaupunkiin tai taajamaan asioita hoitamaan.

Myös turvallisuuteen liittyvät älykkäät ratkaisut tarvitsevat toimivat tietoliikenne yhteydet. Turvallisuus voi vaarantua, kun tietoliikenneyhteydet eivät toimi kunnolla. Nykyisessä maailman tilanteessa olisi hyvin tärkeää, että turvallisuus ja huoltovarmuus olisivat kunnossa erityisesti täällä rajalla. Hyvinvointipalveluita digitalisoidaan kovaa vauhtia, mutta maaseudun asukkaille (jotka palveluista eniten hyötyisivät pitkien välimatkojen takia) ajanvaraukset ja etälääkäripalvelut ovat

hankalia käyttää. Esimerkkinä henkilö, joka asuu aivan Venäjän rajalla. Hän oli saanut etälääkäriaajan ja joutui ajamaan autolla useita kilometrejä kaupungin suuntaan saadakseen yhteyden lääkäriin. Toimivaa yhteyttä ei löytynyt edes paikkaa vaihtamalla, joten lääkäriaika meni hukkaan.

Matkailua ollaan lisäämässä ja kehittämässä, mutta siinäkin tarvitaan parempia tiedonsiirtoyhteyksiä. Maaseutumatkailuyrittäjillä on tällähetkellä haasteita sähköisten varausjärjestelmien, maksujärjestelmien, valvonta- ja turvallisuustekniikan sekä erilaisten sovellusten toimivuuden kanssa. Maatalouden digitalisoituminen etenee myös, ja jos maatalo haluaa toimia ja kehittyä, tietoliikenneyhteyksien täytyy olla toimivat. Nyt yhteydet eivät ole riittävät. Myös etätyö ja etäopiskelu on maaseudulla haastavaa huonojen yhteyksien takia. Kiinteistöissä on vaikeaa hyödyntää kiinteistöautomaatiota ja huonot yhteydet voivat vaikuttaa myös kiinteistöjen arvoon.

Ongelma Etelä-Karjalan maaseudulla on se, ettei toimivaa tietoliikenneinfraa ole. Sen rakentaminen on kyllä ollut esillä, mutta asian kanssa jähkaillaan osittain taloudellisten syiden takia. Tärkeintä olisi saada tietoliikenneinfra kuntoon kaikkialla Suomessa ennen kuin yhteiskunnan digitalisoituminen etenee. Tällähetkellä eri puolilla maata asuvat ihmiset eivät ole digitalisaatiossa yhdenvertaisia. Täällä Etelä-Karjalassa on pelkona myös turvallisuuden heikkeneminen ja alueen vetovoiman väheneminen toimimattomien tietoliikenneyhteyksien takia.

Etelä-Karjalan kylät ry:n tammikuussa päättyneen selvityshankkeen ”Kuitua rajakuntien kyliin” taustalla oli huoli huonojen tietoliikenneyhteyksien vaikutuksesta alueen kehitykseen. Toimivat tietoliikenneyhteydet merkitsevät yhdenvertaisuutta, koska julkisten palveluiden sähköiset palvelut on oltava kaikkien kansalaisten saatavilla asuinpaikasta riippumatta. Kattava valokuituverkko olisi ratkaisu toimimattomiin tietoliikenneyhteyksiin. Jos valokuidulla ei ole kysyntää, sitä ei rakenneta. Siksi onkin tärkeää, että kaikki valokuituyhteydestä kiinnostuneet kävisivät hankkeen sivulla ilmoittamassa kiinnostuksesta. Vaikka varsinainen hanke on päättynyt ilmoituksia voi edelleen käydä jättämässä tästä linkistä <https://www.rajakuntienkuitu.fi/valokuitu-kiinnostaa-kartta/> Sivustolta löytyy myös tietoa valokuidusta, kuten valokuituverkon rakentamisen kustannusarvio. Sinne pääsee klikkaamalla yllä olevaa kustannusarvio-linkkiä ja oikea kohta löytyy sivun puolivälistä.

Toimivien yhteyksien lisäksi opastus ja tuki digitaalisten palvelujen ja työkalujen käytössä on myös tärkeää. Digiapua on saatavissa Etelä-Karjalan kylät ry:n kautta.

www.ekkylat.org